

ВИВЧЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ МІЖ ВІДГОДІВЕЛЬНИМИ ТА ЗАБІЙНИМИ ЯКОСТЯМИ СВИНЕЙ ЧЕРВОНОЇ БІЛОПОЯСНОЇ ПОРОДИ

*Г.О.Бірта, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Полтавський університет споживчої кооперації України*

Значення ступеня, характеру і напрямку існуючих взаємозв'язків між окремими продуктивними ознаками свиней дозволяє цілеспрямовано вести вибір по одній чи декількох ознаках, а також прогнозувати їх зміни в процесі селекції. Коефіцієнти кореляції селекційних ознак різних порід, типів, ліній, стад свиней значно відрізняються за ступенем зв'язку.

Вступ. Повноцінна годівля є необхідною умовою підвищення індивідуальної продуктивності сільськогосподарських тварин, а остання визначає зоотехнічну і економічну ефективність тваринництва [1].

Кореляційний аналіз є одним із методів вивчення зв'язку між ознаками, за допомогою якого спрямованість і ступінь взаємозв'язку визначаються у відносних величинах від -1,0 до +1,0 [3].

Повноцінність годівлі визначає коефіцієнт корисної дії кормів і їх економічну вигідність. Справа в тім, що у вартості свинини затрати на корм складають майже 70% [2].

При недостатньому рівні протеїну (74% від потреби) інтенсивність відкладання м'язової тканини сповільнюється, в тілі починає відкладатися жирова тканина [2]. Велике значення має також поживна цінність протеїну, особливо наявність незамінних амінокислот. Так, з підвищенням в раціоні метіоніну в тушах молодняка збільшується вміст жиру, а при добавці міозину – м'язової тканини [4].

Підвищення м'ясності туш свиней шляхом спрямованої годівлі широко використовується на практиці. Це підтверджується даними досліджень [1;4], в результаті яких дійшли висновку, що в постембріональний період на інтенсивність росту м'язової тканини можна подіяти рівнем і якістю годівлі.

Але не слід забувати, що вміст м'яса в туші залежить також від факторів, що належать до спадковості (порода або породність, племінні якості та ін.).

Матеріал і методика досліджень. У господарствах Чернівецької області протягом останніх двох років (2006–2007) проведено перевірку кнурів і маток червоної білопоясої породи за показниками відгодівельних та м'ясних якостей потомків методом контрольної відгодівлі.

Результати досліджень. Одержані дані свідчать, що живої маси 95кг підсвинки досягали за 205–207 днів при середньодобових приростах протягом відгодівлі 626–649 г і оплаті корму 4,18–4,26 к.од.

Крім того, в дослідях вивчали взаємозв'язок між окремими показниками відгодівельних якостей свиней.

При опрацюванні даних відгодівельних якостей та скороспілості тварин між показниками середньодобового приросту, оплатою корму і віком досягнення живої маси 95кг встановлений високий негативний взаємозв'язок ($r = -0,82 + 0,31$ і $-0,86 \pm 0,07$) з високою вірогідністю ($tr = 6,26 - 12,1$).

Методом регресивного аналізу встановлено, що при підвищенні середньодобових приростів на 100 г (R_x) затрати кормів на 1 кг приросту живої маси зменшується на 0,15 к.од. (R_y) і на 2 дні скорочується вік досягнення тваринами живої маси 95 кг.

Крім того, встановлено взаємозв'язки між окремими екстер'єрами, відгодівельними та м'ясними якостями свиней.

Для цього у тварин перед забоєм брали лінійні проміри довжини тулуба, напівобхвату заду та визначали індекс тілобудови і ін. Величина між екстер'єром й відгодівельними ознаками та вмістом в тушах забитих тварин була різною (табл.).

Одержані дані свідчать, що довжина тулуба і напівобхват заду позитивно ($r = +0,414$ і $+0,452$) з високою вірогідністю ($tr = 2,53$; $3,8$) корелюють з вмістом м'яса в тушах тварин, а обхват грудей і індекс збитості – негативно ($r = -0,411$ і $-0,13$).

Взаємозв'язок між вмістом м'яса в туші та екстер'єрними і відгодівельними показниками

Показники	$r \pm m_r$	tr
Довжина тулуба	+0,414	2,53
Обхват грудей	-0,411	2,01
Напівобхват заду	+0,452±0,12	3,8
Індекс розтягнутості	+0,131±0,15	0,86
Середньодобові прирости	-0,217	1,17
Індекс збитості	-0,13±0,15	0,86

Методом регресивного аналізу встановлено, що збільшення довжини тулуба тварин на 1 см супроводжувалось підвищенням виходу м'яса з туші на **0,47%**, а напівобхвату заду – відповідно на **0,05%**.

Крім того, відмічено слабку негативну кореляцію між середньодобовими приростами і виходом м'яса ($r=-0,117$). Це свідчить, що підсвинки з ознаками високої скороспілості при забої не завжди мають підвищений вихід м'яса з туші.

Висновки. Високі коефіцієнти кореляції між відгодівельними показниками, екстер'єрними (довжина тулуба та напівобхват заду) та забійними якостями (вихід м'яса з туші; $r=+0,414$; $+0,452$) у свиней червоної білопоясої породи підтверджують надійність оцінки і селекції тварин за цими ознаками.

ЛІТЕРАТУРА

1. Войналович С.А. Влияние интенсивности роста, среднесуточного отложения азота в теле и предубойной живой массы на мясные качества свиней крупной белой породы // Свиноводство. – 1989. - №45. – С.44.
2. Немко М.И. Эффективность применения ЭМВ в организации кормления свиней и повышения рентабельности отрасли // Перспективы развития свиноводства. Материалы 10-ой Международной научно-производственной конференции. – Гродно, 2003. – С.204-205.
3. Плохинский Н.А. Руководство по бламетрии для зоотехников. – М.: Колос, 1969. – 256с.
4. Рибалко В.П., Буркат В.П. Селекція та гібридизація у свинарстві. – К., 1996. – 143с.